

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 4 §:n sekä tietoyhteiskuntakaaren 351 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annettua lakia muutettavaksi siten, että valtion televisio- ja radiorahastolle asetettavista erillisistä tilintarkastajista luovutaan ja tilintarkastus annetaan Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaaren eräitä kuluttajasäännöksiä koskevaa voimaantulosäännöstä.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Laki valtion televisio- ja radiorahastosta

Valtion televisio- ja radiorahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, josta säädetään valtion televisio- ja radiorahastosta annetussa laissa (745/1998, jäljempänä *rahastolaki*). Rahaston tarkoituksena on ensisijaisesti järjestää Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoitus. Rahaston varoja käytetään muutoin vähäisessä määrin televisio- ja radiotoiminnan edistämiseen.

Valtion televisio- ja radiorahaston hoitaminen on säädetty Viestintäviraston tehtäväksi. Virasto toimii liikenne- ja viestintäministeriön alaisuudessa. Rahastolla ei ole omaa organisaatiota, toimintaa tai henkilöstöä. Rahastolle ei ole asetettu erillisiä toiminnallisia tavoitteita, vaan rahaston euromääräiset tavoitteet sisältyvät valtioneuvoston rahastolain 5 §:n mukaisesti vuosittain vahvistamaan rahaston käyttösuunnitelmaan.

Rahastolain 4 §:n mukaan valtion televisio- ja radiorahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1998) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. Viestintävirasto hy-

väksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi. Valtiovarainministeriölle on vuosittain toimitettu rahaston ennakoivat rahoituslaskelmat hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion toimittamisen yhteydessä. Liikenne- ja viestintäministeriö on myös laatinut vuosittain tilinpäätöskannanoton rahaston tilinpäätöksestä.

Valtion televisio- ja radiorahaston tilintarkastuksesta säädetään rahastolain 4 §:ssä. Sen 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajista toisen tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai -yhteisö ja toisen tulee olla joko JHTT-tilintarkastaja tai -yhteisö tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai -yhteisö.

Valtion televisio- ja radiorahastolle on vuosittain asetettu lain edellyttämät tilintarkastajat. Tarkastajat ovat suorittaneet rahaston tilintarkastuksen, josta on annettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastajat ovat tehneet tarkastuksesta merkinnän tilinpäätökseen, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti.

Rahaston tilintarkastus kohdistuu rahaston toimintaan, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Rahaston toiminnan tulosta ja tuloksellisuutta tarkastellaan suhteessa valtioneuvoston vahvistamaan käyttösuunnitelmaan. Tilintarkastuksessa ei tarkastella rahaston kautta rahoitettavan Yleisradio Oy:n toimintaa tai sen tuloksellisuutta, vaan siitä vastaavat yhtiön omat tilintarkastajat. Yleisradio Oy:n toimintaa sääntelee laki Yleisradio Oy:stä (1380/1993). Yhtiö toimii eduskunnan vastuulla ja valvonnassa. Eduskunnan mahdollisuudet saada tietoa yhtiön toiminnasta ja sen tarjoamasta julkisesta palvelusta on turvattu Yleisradio Oy:stä annetun lain 6 ja 12b pykälissä säädetyillä raportointivelvollisuuksilla.

Yleisradio Oy:n rahoitustapa uudistettiin vuoden 2013 alusta lukien rahastolain muutoksella (475/2012). Yleisradio Oy:n julkisen palvelut kustannukset on katettu vuodesta 2013 lähtien valtion televisio- ja radiorahastoon kerättyjen televisiomaksun sijasta valtion talousarviosta rahastoon suoritettavalla määrärahalta. Rahoitusta tilitetään Yleisradio Oy:lle sen rahoitustarpeen mukaisesti.

Televisiomaksun maksuvelvollisuus päättyi vuoden 2012 lopussa, joskin rahastoon on kertynyt jossakin määrin tuloja televisiomaksujen jälkiperinnän kautta. Televisiomaksutoiminta loppuu kokonaan vuoden 2014 lopussa. Tällöin rahastosta muodostuu pitkälti tilinpidollinen rahasto.

Aiemmin, kun rahaston tuotot muodostuivat televisiomaksuista, oli rahaston laskutus ja tilitapahtumien volyymi huomattavan suuri. Asiakasrekisteri kattoi lähes kahden miljoonan asiakkaan tiedot. Televisiomaksujärjestelmästä oli konekieliset yhteydet useisiin ulkopuolisiin järjestelmiin, muun muassa laskujen tulostuspalveluun, pankkeihin ja oikeusministeriön sähköiseen ulosottojärjestelmään. Nykymuotoisen rahaston tilitapahtumien määrä on aiempaan verrattuna vähäinen. Rahastoon kirjataan talousarvion määrärahojen siirrot kerran kuukaudessa ja varojen maksutukset Yleisradio Oy:lle viikoittain. Rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset sekä muut mahdolliset rahaston käyttösuunnitelman mukaiset kustannukset veloitetaan kuukausittain.

Tilintarkastuksen suorittaminen ehdotetaan annettavaksi yksinomaan Valtiontalouden

tarkastusviraston tehtäväksi. Samalla liikenne- ja viestintäministeriön asettamista erillisistä tilintarkastajista luovuttaisiin. Tarkastusvirasto vastaa myös muiden niin sanottujen tilinpidollisten rahastojen tarkastuksesta. Tarkastusvirasto huolehtii esimerkiksi sisäasiainministeriön hallinnonalalla olevan palosuojelurahaston tilintarkastuksesta palosuojelurahastosta annetun lain (306/2003) mukaisesti ja ympäristöministeriön hallinnonalalla toimivan öljysuojarahaston tilintarkastuksesta öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) mukaan. Tarkastusvirastolla on jo nykyisin valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) mukaan oikeus tarkastaa myös valtion rahastoja.

Pykälän 1 momentti vastaa nykyistä säännöstä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtion televisio- ja radiorahaston tilintarkastus Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi. Pykälän 3 momentissa olisi perussäännökset tilintarkastajien tehtävistä ja velvollisuudesta antaa kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus. Momentissa säädettäisiin myös, mistä seikoista tilintarkastuskertomuksessa olisi lausuttava. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilinpäätösmerkinnän tekemisestä. Pykälän 5 momentti koskisi ongelmatilanteita tilikauden aikana ja 6 momentti rahastoa hallinnoivan Viestintäviraston avustamisvelvollisuutta tarkastuksessa.

1.2 Tietoyhteiskuntakaari

Eduskunnan lokakuussa 2014 hyväksymä tietoyhteiskuntakaari (917/2014) on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Tietoyhteiskuntakaaren 351 §:n 3 momentin mukaan lain 15 luku ja 135 § tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Tietoyhteiskuntakaarta koskevan eduskuntakäsittelyn aikana viestintäpalvelusopimuksia koskevan 15 luvun ja 135 §:n voimaantuloa porrastettiin, koska teleyritykset tarvitsivat kohtuullisena pidettävän ajan sopimuskantansa päivittämiseksi.

Jotta eräät viestintämarkkinalain käyttäjien oikeuksia koskevat säännökset olisivat voimassa myös aikana ennen kuin tietoyhteiskuntakaaren 15 luku ja 135 § tulevat voimaan, tietoyhteiskuntakaaren 351 §:n 3 mo-

menttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti.

2 Esityksen vaikutukset

Valtiontalouden tarkastusvirasto vastaa tilintarkastuksen järjestämisestä ja toteuttamisesta tilikaudesta 2015 alkaen siten, että ensimmäinen tilintarkastuskertomus annetaan rahaston vuoden 2015 tilinpäätöksestä. Vuoden 2014 tilintarkastuksen suorittavat vuodelle 2014 asetetut tilintarkastajat.

Erillisistä tilintarkastajista luopuminen vähentää hallinnollista taakkaa Viestintävirastossa ja on rahaston hallinnoinnin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tapa järjestää rahaston tilintarkastus. Tilintarkastuksen vuotuiset kustannukset rahastolle ovat olleet noin 10 000 euroa, joita ei enää laskutettaisi rahastosta. Valtiontalouden tarkastusvirastolle kyse on erillisestä lakiin perustuvasta tilintarkastustoimeksiannosta, josta annetaan erillinen tilintarkastuskertomus. Tarkastus on suunniteltava, resursoitava ja toteutettava laissa määritellyn toimeksiannon mukaisesti. Toimeksiannon ei arvioida aiheuttavan merkittäviä lisäkustannuksia tarkastusvirastolle.

3 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot rahastolain osalta Viestintävirastolta, Valtiontalouden tarkastusvirastolta ja valtiovarainministeriöltä. Valtiovarainministeriöllä ei ole asiaan huomauttamista. Viestintävirasto ja Valtiontalouden tarkastusvirasto puoltavat esitystä. Tarkastusviraston säädöstä koskevat muutosehdotukset on otettu huomioon.

4 Voimaantulo

Hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus tietoyhteiskuntakaaren voimaantulosäännöksen muuttamisesta. Kuten edellä kohdassa 1 on todettu, olisi tärkeää, että tietoyhteiskuntakaaren viestintäpalvelusopimuksia koskevan sääntelyn ja viestintämarkkinalain vastaavien säännösten osalta ei syntyisi tilannetta, että säännökset eivät olisi lainkaan sovellettavissa.

Lait ehdotetaan siten tuleviksi voimaan ensi tilassa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 4 §, sellaisena kuin se on laeissa 395/2003 ja 475/2012, seuraavasti:

4 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. Viestintävirasto hyväksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajan on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tu-

loksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu sen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle.

Viestintävirasto on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**tietoyhteiskuntakaaren 351 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 351 §:n 3 momentti seuraavasti:

351 §

Voimaantulo

a §:ää sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 2015.

Tämän lain 106 §, 15 luku ja 135 § tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Viestintämarkkinalain 61, 66, 67, 67 a–67 i, 68, 69 a, 70, 70 a, 71, 72, 73–79, 79 a, 81, 82 ja 83

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Opetus- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 4 §, sellaisena kuin se on laeissa 395/2003 ja 475/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. Viestintävirasto hyväksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajista toisen tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai -yhteisö ja toisen tulee olla joko JHTT-tilintarkastaja tai -yhteisö tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai -yhteisö. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus.

Ehdotus

4 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastajat

Rahaston kirjanpidon ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Rahaston tilinpäätöslaskelmiin kuuluu myös rahaston käyttösuunnitelman toteutumalaskelma. Viestintävirasto hyväksyy ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätöksen ja toimittaa sen liikenne- ja viestintäministeriölle vahvistettavaksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa vuosittain rahaston tilintarkastuksen.

Tilintarkastajan on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) siitä, onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tuloksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) siitä, onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan

on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu sen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava liikenne- ja viestintäministeriölle.

Viestintävirasto on velvollinen avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**tietoyhteiskuntakaaren 351 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 351 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

351 §

351 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan:

- 1) televisio- ja radiotoiminnasta annettu laki (744/1998);
- 2) radiotaajuuksista ja telelaitteista annettu laki (1015/2001);
- 3) eräiden suojauksen purkujärjestelmien kieltämisestä annettu laki (1117/2001);
- 4) tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annettu laki (458/2002);
- 5) verkkotunnuslaki (228/2003);
- 6) viestintämarkkinalaki (393/2003);
- 7) sähköisen viestinnän tietosuomalaki (516/2004);
- 8) eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettu laki (462/2009).

Tämän lain 15 luku ja 135 § tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

Verkkotunnuslakia sovelletaan 4 päivään syyskuuta 2016. Tämän lain verkkotunnuksia koskeva 21 luku, 295 § ja 312 §:n 2 momentti ja 3 momentti asianosaista edustaneen verkkotunnusvälittäjän osalta tulevat voimaan 5 päivänä syyskuuta 2016.

Tämän lain 201 § on voimassa 1 päivään heinäkuuta 2015.

Tämän lain 227 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2016.

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 3 kohta tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.

Tämän lain 304 §:n 2 momentti on voimas-

—————
 Tämän lain 106 §, 15 luku ja 135 § tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. *Viestintämarkkinalain 61, 66, 67, 67 a–67 i, 68, 69 a, 70, 70 a, 71, 72, 73–79, 79 a, 81, 82 ja 83 a §:ää sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 2015.*
 —————

sa 30 päivään kesäkuuta 2022.

Viestintämarkkinalain 43 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2015 asti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20____.